

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **M.**, a.s., M.X., B., IČO: X., proti žalovanému: **Ing. V.H.**, F.X., K., zast. advokátom JUDr. T.Č., M.X., K., **o zaplatenie 16 983 670 Sk s prísl.**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Cb 1091/1998-429 zo dňa 28. septembra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Cb 1091/1998-429 zo dňa 28. septembra 2006 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 55 715 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 5 Cb 1091/1998-429 zo dňa 28. septembra 2006 rozhodol tak, že v časti nad istinu 7 085 205 Sk, riadne úroky vo výške 1 136 131,40 Sk sankčné úroky vo výške 474 517 Sk a úrok z omeškania vo výške 16,06% ročne zo sumy 7 085 205 Sk od 1.7.1994 do 27.12.1999 zastavil, žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 5 372 822 Sk a 16,06% ročný úrok z omeškania zo sumy 4 185 205 Sk od 1.7.1994 do 27.12.1999 a v prevyšujúcej časti

žalobu zamietol. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že podľa žaloby predmetom konania bolo zaplatenie sumy 7 800 000 Sk, riadne úroky vo výške 1 139 327,20 Sk, sankčné úroky vo výške 6 332 693,40 Sk, úrok z omeškania vo výške 16,06% ročne zo sumy 9 261 085,40 Sk od 1.2.1998 do zaplatenia, ktorá žaloba bola na pojednávaní 4.5.2000 upravená, o ktorom upravenom návrhu konajúci súd rozhodol. Vzhľadom na späťvzatie žaloby v priebehu konania o zaplatenie sumy 776 550 Sk súd konanie zastavil. Z vykonaného dokazovania zistil, že pôvodný žalobca a pôvodný žalovaný uzavreli dňa 5.6.1992 úverovú zmluvu 2153492-519 na poskytnutie úveru vo výške 5 miliónov korún na zakúpenie technológie na výrobu obuvi a iné ZP s lehotou splatnosti do 5.6.1994, dohodnutom úroku vo výške 1,5% nad základnú sadzbu (ZS), ktorá ku dňu uzavretia zmluvy bola vo výške 12%. Z článku III. bod I. zmluvy zistil, že bolo dohodnuté splácanie úveru v štvrtročných splátkach po 715 000 Sk a posledná splátka 5.6.1994 vo výške 665 000 Sk. Zistil, že úroky sa žalovaný zaviazal splácať mesačné vždy ku koncu mesiaca inkasným príkazom a z článku IV. bod 4b zistil, že bola dohodnutá zvýšená úroková sadzba vo výške 28% ročne pre prípad nezaplatenia splátky v dohodnutý deň a v bode 4b bolo pre takýto prípad dohodnuté právo žalobcu odstúpiť od zmluvy. Pre prípad dohodnutia predĺženej lehoty splácania úveru bolo v čl. VI. bod 2 dohodnutý zvýšený úrok vo výške 8,5% nad ZS. Z dokladov zistil, že za rovnakých podmienok žalovaný v ten istý deň uzavrel druhú úverovú zmluvu č. 21530878-519 na poskytnutie úveru vo výške 3 miliónov na nákup surovín na výrobu obuvi so splatnosťou do 30.11.1993 s platením v štvrtročných splátkach po 500 000 Sk. Na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy č. 2153097-519 pôvodný žalobca a J.H. uzavreli dňa 5.6.1992 zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, rodinný dom a pozemky č.p. 832, 833, 834, 835 zapísané na LV č. X. kat. územie K. – V.. Z prípisu zo dňa 22.2.1995 zistil, že žalobca odstúpil od vyššie uvedených úverových zmlúv, z dôvodu, že neevidoval uhradené splátky vo výške 2 900 000 Sk. Citoval ustanovenia § 497, § 502, § 204 a § 506 Obchodného zákonníka. Z vykonaného dokazovania zistil, že účastníci konania uzavreli dve úverové zmluvy na poskytnutie úveru vo výške 5 miliónov Sk a 3 mil. Sk, ktoré mali byť splatené vrátane dohodnutých úrokov v lehote do 5.6.1994 a 30.11.1993, ktorú povinnosť žalovaný v celom rozsahu nesplnil, a preto žalobcovi vzniklo právo na uplatnenie pohľadávok z týchto zmlúv. Uzavreté úverové zmluvy označil za uzavreté platne a konštatoval,

že poskytovanie reproúverov dohodnuté medzi účastníkmi nebolo, a preto ich neposkytnutie označil za fakt, ktorý nezbavuje žalovaných plniť záväzky z uzavretých úverových zmlúv. K vznesenej námietke premlčania s odkazom na ustanovenia § 387 ods. 1, § 391 ods. 1, § 392 ods. 1, 2 a § 397 Obchodného zákonníka konštatoval, že splatnosť pohľadávky bola z úverových zmlúv dňa 5.6.1994 a 30.11.1993 a pokiaľ bolo v úverových zmluvách dohodnuté splácanie úveru v splátkach, nejedná sa o čiastkové plnenie podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, ale o jedno plnenie, ktorého úhrada bola dohodnutá v splátkach, a preto za lehotu splatnosti, súd považuje lehotu splatnosti celého úveru vrátane úrokov, dohodnutú v úverových zmluvách. S odkazom na vyslovený tento právny názor uviedol, že premlčacia doba začala plynúť až dňom nasledujúcim po odstúpení od zmluvy, pretože v danom prípade v čase odstúpenia od zmluvy, k čomu došlo podaním žalobcu zo dňa 22.2.1995, už obe pohľadávky boli splatné a dňom nasledujúcim po dni splatnosti, ktorý bol 5.6.1994 a 30.11.1993, bolo možné právo uplatniť na súde, a preto týmto dňom začala plynúť aj premlčacia doba na uplatnenie práv z úverových zmlúv. Konštatoval, že premlčacia doba na uplatnenie pohľadávky sa aj v prípade odstúpenia od zmluvy odvíja od splatnosti pohľadávky vyplývajúcej od odstúpenia od zmluvy a že v danom prípade nedošlo k zmene splatnosti pohľadávky, pretože pohľadávky boli v čase odstúpenia od zmlúv už splatné. Odstúpenie od zmlúv má za následok zánik práva žalobcu na úhradu dohodnutých úrokov a vznik práva žalobcu na úrok z omeškania vo výške podľa § 369 Obchodného zákonníka. U zmluvy č. 2153495-519 záväzok mal byť splnený dňa 5.6.1994, a preto štvorročná premlčacia lehota začala plynúť nasledujúci deň, teda 6.6.1994 a skončila 6.6.1998. Keďže žaloba bola podaná 27.2.1998, bola uplatnená pred uplynutím premlčacej doby, na základe čoho konajúci súd vznesenú námietku premlčania u tejto zmluvy označil za nedôvodnú. U záväzku z úverovej zmluvy č. 2153097-519 konštatoval, že záväzok mal byť splnený do 30.11.1993, teda štvorročná premlčacia doba na uplatnenie práva, začala plynúť dňa 1.12.1993, skončila 1.12.1997, teda pred dňom 27.2.1998, kedy žalobca nárok uplatnil, teda po uplynutí premlčacej doby. K námietke žalobcu, že došlo k uznaniu záväzku, konajúci súd dospel k záveru, že uvedený záznam, ktorým malo dôjsť k uznaniu záväzku, neobsahoval potrebné náležitosti podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na uvedené u úverovej zmluvy č. 2153097-519 námietku premlčania uznal

za oprávnené žalobcom vznesenú, a preto sa nezaoberal hodnotením, či žalobcovi a v akej výške nárok z úverovej zmluvy vznikol. Čo sa týka úverovej zmluvy č. 2153492-519-46 dospel k záveru, že žalovaný vyčíslené záväzky žalobcom nespochybnil, a preto žalovaný bol dlžný žalobcovi uvedené sumy. Konštatoval, že do odstúpenia od úverovej zmluvy žalobcovi vzniklo právo na úhradu poskytnutého úveru a dohodnutý úrok z úveru a to riadny vo výške 13,5% a pri omeškaní s úhradou splátok aj nárok na sankčný úrok vo výške 28% ročne. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca účtoval riadny úrok vo výške 13,5% ročne a pri omeškaní s úhradou splátok aj sankčný úrok vo výške 14,5% ročne a to rozdiel medzi dohodnutým sankčným úrokom 28% a riadnym úrokom 13,5% a to do 30.6.1994. Ďalej zistil, že od 1.7.1994 žalobca, i keď mal právo na sankčný úrok vo výške 28% ročne, účtoval si iba 16% a to až do 27.12.1999, kedy nadobudla účinnosť zmluva o postúpení pohľadávky. Poukázal na čiastočné späťvzatie žaloby, pokiaľ išlo o úverovú zmluvu 2153492-519/46, na základe čoho konštatoval, že u tejto zmluvy je nárok oprávnený vo výške 4 185 295 Sk istina, 1 187 647 Sk úroky riadne a sankčné 16,06% ročný úrok z omeškania od 1.7.1994 do 27.12.1999. K vznesenej námietke zániku pohľadávky titulom započítania konštatoval, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno na preukázanie zániku pohľadávky resp. jej časti započítaním. Na základe takto posúdeného stavu konštatoval, že žalobca má právo na plnenie z úverovej zmluvy č. 2153492-519 a to na zaplatenie istiny vo výške 4 185 205 Sk úroky z úveru vo výške 772 780,20 Sk a sankčné úroky vo výške 414 836,80 Sk, to jest vo výške 5 372 822 Sk a sankčné úroky vo výške 16,06% ročne zo sumy 4 185 205 Sk od 1.7.1994 do 27.12.1999. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., pretože obaja účastníci boli v konaní úspešní.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podaním doplneným o dôvody podaním zo dňa 4.11.2006 podal žalovaný odvolanie a namietal, že je potrebné sa zaoberať s otázkou, či došlo dňa 13.12.2001 platne k účinnému späťvzatiu časti sumy 776 550 Sk, a teda či zostatok z úverovej zmluvy č. 2153492-519 zo dňa 5.6.1992 je pod odpočítaní premlčanej sumy v rozsahu 3 575 000 Sk, iba 603 450 Kčs. Ďalej či lehota splatnosti úveru nastáva čiastkovo po jednotlivých splátkach, alebo či za lehotu splatnosti sa považuje až splatenie celého úveru. Namietal premlčanie z úverovej zmluvy č. 2153492-519 v rozsahu 3 575 000 Kčs, keďže splátky na

jednotlivé čiastkové plnenia sa premlčujú samostatne, čo podľa neho vyplýva aj z ustanovenia § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka. K zvyšnej časti 665 000 Kčs namietal, že žalobca nemal právo predať na plnenie výrobnú linku v hodnote 4 407 000 Sk, resp. 6 613 238 Sk, a preto táto pohľadávka zanikla započítaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p., § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je právne nedôvodné.

Predmetom odvolania je posúdiť správnosť rozhodnutia, ktorým prvostupňový súd žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 5 372 822 Sk a 16,06% ročný úrok z omeškania zo sumy 4 185 205 Sk od 1.7.1994 do 27.12.1999.

Z predložených dôkazov nie je sporné, že ide o nárok z úverovej zmluvy č. 2153492-519, u ktorej mal byť záväzok splnený 5.6.1994 a že prvostupňový súd námietku premlčania označil za nedôvodnú. Z predložených dôkazov nie je sporné, že išlo o úverovú zmluvu uzavretú platne, že žalovanému úver bol poskytnutý a že záväzok z úverovej zmluvy splatiť úver, žalovaný nesplnil. Žalovaný žiadnym hodnoverným dôkazom nespochybnil výšku uplatneného nároku. V odvolaní poukazuje iba na to, že aj u úverovej zmluvy č. 2153492-519 mal ním vznesenú námietku premlčania súd uznať za dôvodnú. Jedinou otázkou pre posúdenie správnosti rozhodnutia v napadnutej časti je, či prvostupňový súd vychádzal zo správneho právneho záveru, keď konštatoval, že pokiaľ v úverovej zmluve bolo dohodnuté splácanie úveru v splátkach, nejedná sa o čiastkové plnenie podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, ale o jedno plnenie, ktorého úhrada bola dohodnutá v splátkach, a preto za lehotu splatnosti považoval lehotu na splatenie celého úveru.

Z ustanovenia § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, na ktoré sa žalovaný v odvolaní poukazuje, vyplýva, že pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. Ak sa pre neplnenie niektorého čiastkového záväzku stane splatný celý záväzok plynie premlčacia doba od splatnosti celého nesplneného záväzku.

Odvolací súd sa stotožnil s vysloveným právnym názorom súdu prvého stupňa, že v danom prípade premlčacia doba začala plynúť po lehote splatnosti celého úveru. Dohoda o splácaní úveru v splátkach sa nedá považovať za právo na čiastkové plnenie, na základe čoho prvostupňový súd rozhodol správne, keď u zmluvy č. 2153492-519 vznesenú námietku premlčania označil za nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle uvedeného rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi priznal trovy konania vo výške 55 715 Sk z dvoch úkonov právnej pomoci (jeden úkon 23 440 Sk = 23 250 + 190 Sk a 19% DPH zo 46 500 Sk = 8835 Sk).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 17. júna 2008

**JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: